

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/204855,Film-Cud-jednosci.html>
06.04.2026, 21:49

Film „Cud jedności”

Biuro Edukacji Narodowej IPN przygotowało film o wkładzie Wincentego Witosa w odzyskanie niepodległości przez Polskę.

W krótkometrażowym filmie edukacyjnym opowieść o życiu i działalności politycznej legendarnego przywódcy ludowców przeplata się z jego rozważaniami na temat sytuacji w kraju w obliczu wojny polsko-bolszewickiej oraz agresji Niemiec na Polskę w 1939 r.

Wincenty Witos, „Wójt z Wierzchosławic”, urodzony 21 stycznia 1874 r. w podtarnowskiej wsi w rodzinie chłopskiej, dzięki samozaparciu i pracowitości doszedł do najwyższych godności w państwie. Był wieloletnim przywódcą ruchu ludowego, jednym z głównych budowniczych II Rzeczypospolitej i trzykrotnym jej premierem.

Dla Witosa chłopcy byli nieodzownym elementem siły jedności Polski. Film podkreśla zasługi trzykrotnego premiera RP w zaangażowanie polskiej wsi w walkę o niepodległość państwa.

Tytuł filmu pochodzi z przemówienia Witosa podczas spotkania z mieszkańcami Lipna w sierpniu 1920 roku, kiedy to powiedział:

„Że Polska nie uległa katastrofie, to zawdzięcza sama sobie. Zawdzięcza temu, że w chwili krytycznej odnalazł się w narodzie duch jedności. Jedność narodu w woli zwycięstwa była tego zwycięstwa fundamentem. Tę jedność musimy utrzymać. „Cud Wisły” poprzedził cud jedności. Bez drugiego nie było by pierwszego”.

W 2024 roku przypada 150. rocznica urodzin Wincentego Witosa. Z tej okazji Sejm RP ustanowił rok 2024 Rokiem Wincentego Witosa.

W filmie wykorzystano materiały archiwalne ze zbiorów: Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, Narodowego Archiwum Cyfrowego (NAC), Muzeum Wincentego Witosa w Wierzchosławicach, Muzeum Wojska w Białymstoku.

Pierwszy pokaz filmu odbył się 17 października 2024 r. w Zarzeczu k. Przeworska podczas Zjazdu Szkół imienia Wincentego Witosa.

Premiera 31 października 2024 r. o godz. 18.00 na kanale IPNtv.

